

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. III. 37. 658/2013/4. szám

A Kúria a dr. Fabók Tünde ügyvéd által képviselt felperesnek (...) jogtanácsos által képviselt (...) alperes ellen termőföld tulajdonjogának megszerzéséhez szükséges igazolás kiállítása ügyében hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. augusztus 29. napján kelt 9.K.30.567/2012/4. számon hozott és 9.K.30.567/2012/11. sorszámú végzéssel kijavított jogerős ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 9.K.30.567/2012/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria kötelezi az alperest, hogy fizessen meg tizenöt napon belül a felperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati költséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az osztrák állampolgárságú felperes Magyarországon őstermelőként mezőgazdasági tevékenységet végez, 2010. szeptember 1. napján termőföld tulajdonjogának megszerzéséhez kérte a Győr-Moson-Sopron Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivataltól annak igazolását, hogy a tulajdonszerzését megelőző három évben saját nevében, saját kockázatára folyamatosan mezőgazdasági tevékenységet végzett Magyarországon.

Az alperes a 2011. december 8. napján kelt 04.3/1796-6/2011. számú határozatával elutasította a felperesnek a termőföld tulajdonjogának megszerzéséhez szükséges igazolás kiállítása iránt előterjesztett kérelmét. Indokolása hivatkozik a hatósági eljárással összefüggésben elkészített környezettanulmányra, a

benyújtott haszonbérleti szerződésekre, az őstermelői igazolvány másolatára, a termékfelvásárlási jegyekre, valamint a személyi jövedelemadó bevallásokra. Ezek alapján állapította meg az alperes, hogy a felperes haszonbérliként gazdálkodik a hatósági határozatban rögzített helyrajzi számú termőföldeken, saját gépparkkal, eszközökkel, tárolókapacitással nem rendelkezik. Megállapításra került továbbá, hogy őstermelőként gazdálkodik, de ügyvezetőként részt vesz az (...) Kft. tevékenységében is, a felperes a mezőgazdasági termeléssel összefüggő szolgáltatásokat a Kft.-től és egyéb mezőgazdasági vállalkozóktól veszi igénybe, valamint a Kft. vásárolja fel a felperes által megtermelt terményeket, így az ebben a formában végzett felperesi mezőgazdasági tevékenység nem különül el a Kft. tevékenységétől. A tevékenységek összemosódása miatt nem állapítható meg, hogy a felperes, mint őstermelő saját kockázatára végez mezőgazdasági tevékenységet. Az alperes álláspontja szerint az termeléshez szükséges eszközök és szolgáltatások biztosításával, illetve az értékesítéssel járó kockázat átvállalásával olyan nagy mértékben segíti a Kft. a felperes tevékenységét, hogy ezzel kizárja, hogy a felperes saját kockázatára folytassa a mezőgazdasági tevékenységet. Mindezek alapján nem állapítható meg a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 8/A. §-ának (2) bekezdés c) pontjában meghatározott azon feltétel, miszerint a felperes a megelőző három évben saját nevében, saját kockázatára folyamatosan folytatott mezőgazdasági tevékenységet Magyarországon.

A felperes keresetében a jogerős határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Előadta, hogy korábban is kérte már igazolás kiadását, amelyet annak okán tagadott meg a hatóság, hogy a felperes csak két év folyamatosan végzett mezőgazdasági tevékenységet tudott igazolni. Álláspontja szerint nem zárja ki a mezőgazdasági termelés saját kockázatát, ha azt a Kft.-vel együttműködve végzi, mivel a Kft. a terményeket a felperestől a mindenkor piaci áron vásárolta, a felperes emellett viselte az időjárással kapcsolatos kockázatokat.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, állította, hogy a határozat jogszerű.

A Fővárosi Törvényszék a jogerős közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárásra kötelezte. Indokolása szerint az alperes nem cáfolta, hogy a felperes több, mint 3 éve folytat saját nevében mezőgazdasági tevékenységet Magyarországon a kapcsolódó környezettanulmány, az őstermelői igazolvány, valamint a csatolt termékfelvásárlási jegyek alapján. Álláspontja szerint a saját kockázatot nem zárja ki a felperes, mint gazdasági társaság ügyvezetője és a gazdasági társaság közötti együttműködés, egymás segítése, az egymás felé irányuló kölcsönös gazdasági tevékenység folytatása. E gazdasági kapcsolatok révén a felperesnek csökken

vagy minimalizálódik az értékesítési kockázata. Egyéb kockázatot azonban mindenképpen visel a felperes, hiszen a mezőgazdasági termelés kockázatait (időjárás, aszály, árvíz, stb.) viselnie kell, azokat a gazdasági társaságra nem háríthatja át teljes körűen, azaz a felperes tevékenysége a gazdasági társaságával való kapcsolat ellenére is hordoz bizonytalansági tényezőket, kockázatot. A gazdasági társaság révén megtestesülő esetleges kockázatmegosztás értelemszerűen magában foglalja a felperes saját egyéni kockázatát is. A Fővárosi Törvényszék ezek alapján megállapította, hogy a felperes folyamatos mezőgazdasági tevékenységet a saját nevében és a saját kockázatára folytatja. A Fővárosi Törvényszék az új eljárásra nézve előírta, hogy az alperes az új eljárás folyamán olyan tartalmú jogszabályoknak megfelelő döntés meghozatalára köteles, amelyben nem teszi azt vitássá, hogy a felperes folyamatos mezőgazdasági tevékenységet a saját nevében és a saját kockázatára végez Magyarországon.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint a feltárt tényadatok alapján egyértelmű, hogy a felperes a vezetésével működő Kft. segítségével végzi a mezőgazdasági tevékenységet, nem a saját kockázatára. A termeléshez szükséges eszközök és szolgáltatások biztosításával, továbbá az értékesítéssel járó kockázat átvállalásával a Kft. olyan nagy mértékben segíti a felperes tevékenységét, hogy ezzel kizárja a saját kockázatára folytatott mezőgazdasági tevékenységet. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Sza.) 3. §-ának 18. pontja, 18. pont a) bekezdése, valamint a 6. számú melléklet 1. pontja alapján azzal is érvelt, hogy az őstermelői igazolvánnyal rendelkező személy csak a saját nevében, saját gazdálkodásában végezhet mezőgazdasági tevékenységet.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a Fővárosi Törvényszék ítéletének hatályában való fenntartását, mivel az a jogszabályok rendelkezésének maradéktalanul megfelel. Előadta, hogy a Kft.-nek felperes pusztán ügyvezetője, emiatt nem azonosítható a felperes és a Kft. gazdálkodása.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Ttv. 8/A. §-ának (2) bekezdés c) pontja szerint a tulajdonszerzési képesség bizonyításához a tagállami állampolgárnak

be kell szereznie a mezőgazdasági igazgatási szerv által kiadott hatósági bizonyítványt arról, hogy a tulajdonszerzést megelőző három évben saját nevében, saját kockázatára folyamatosan mezőgazdasági tevékenységet folytatott Magyarországon.

A kiemelt jogszabályi rendelkezésből látható, hogy a Ttv. több feltétel együttes meglétéhez köti a hivatali igazolás kiadását, bármelyik feltétel hiánya a kérelem elutasításához vezet. A feltételeket sem szűken, sem tágan értelmezni nem lehet. Ez alapján a konjunktív feltételeknek a tulajdonszerzést megelőző három évben folyamatosan, megszakítás nélkül kell fennállniuk.

Mivel tagállami állampolgár kizárólag magánszemély lehet, ezért a saját nevében, saját kockázatára vonatkozó feltételnek is közvetlenül a magánszemély tekintetében kell fennállnia. Rajta kívül álló más önálló személy, így egy gazdasági társaság által végzett tevékenység nem minősül ilyennek még akkor sem, ha a tagállami állampolgár szorosan kapcsolódik a gazdasági társasághoz, annak üzletvezetésre jogosult tagja, tulajdonosa, illetve teljes vagyoni felelősséggel tartozó beltárgya. Ezzel összefüggésben kell a saját kockázatra vonatkozó törvényi feltételt is vizsgálni; az igazolás csak akkor adható ki, ha a kérelmező maga, a saját személyében közvetlenül viseli a mezőgazdasági tevékenység folytatásával járó bizonytalanságot, kockázatot. Nem tekinthető saját kockázatvállalásnak a gazdasági társaságon keresztül vállalt kockázat még akkor sem, ha a gazdasági társaság rizikója a kérelmezőt személy szerint érinti, sújtja. A normaszöveg további megkötést nem ad e körben, azaz nem írja elő, hogy a mezőgazdasági tevékenység minden egyes részelemét a kérelmező tagállami állampolgárnak kellene személyesen végeznie. Nem zárja ki tehát a más személy közreműködését, de a föld, a termelőeszközök bérbevétele útján történő használatát sem. Ezen kívül a törvény nem korlátozza az igénylő személyes munkavégzését sem, így az igazolás kiadásának nem lehet akadálya, a más számára, akár a saját vagy hozzátartozói tulajdonban álló gazdasági társaság számára végzett mezőgazdasági tevékenység sem. A folyamatos mezőgazdasági tevékenység folytatását előíró rendelkezés azt jelenti, hogy az agrármunkát megszakítás nélkül, folytonosan kell végezni. A tevékenység folytatása aktív cselekvésre utal, ezért önmagában, tevékeny munkavégzés nélkül, pusztán az időjárás, az aszály, az árvíz, és egyéb más természeti tényezők kockázatának viselése nem meríti ki a törvényi feltételt. Az igazolás kiadása akkor tagadható meg, ha nem áll fenn együttesen folyamatosan három éven keresztül valamennyi törvényi feltétel; a kérelmező a saját nevében, a saját kockázatára egyáltalán semmilyen mezőgazdasági tevékenységet nem végzett folyamatosan.

A fentiek alapján a Fővárosi Törvényszék helyesen állapította meg, hogy az igazolás kiadásánál kizárólag a Ttv. 8/A. §-ának (2)

bekezdés c) pontjában foglalt feltételek vizsgálhatók, a más jogszabály által más jogviszonyra előírt követelményeknek való megfelelést az alperes nem várhatja el. Ennélfogva a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott az alperes az Szja. különböző rendelkezéseire, mert a Ttv. az Szja. szabályainak alkalmazását még a fogalommeghatározások körében sem rendeli alkalmazni.

A Kúria a fentiekben kifejtette az igazolás kiadásának törvényben meghatározott konjunktív feltételeinek tartalmát. Az alperes nem cáfolta, hogy a felperes őstermelői igazolvány birtokában mezőgazdasági tevékenységet végez, abból adózott jövedelme származott. Emellett önmagában a természeti tényezők kockázatai, illetve a gazdasági társaság tulajdonosi mivoltából fakadó kockázat nem valósítja meg a jogszabályban megkövetelt saját nevében, saját kockázatára vonatkozó feltételeket. A Fővárosi Törvényszék ezzel kapcsolatos megállapításai nem helytállóak, ezért azokat a Kúria az előzőek szerint pontosította. Ezen kívül azonban a Fővárosi Törvényszék a normaszöveg helyes értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy a saját nevében, a saját kockázatára végzett mezőgazdasági tevékenységet nem zárja ki a más gazdasági társaságokkal való együttműködés, egymás segítése, az egymás felé irányuló kölcsönös gazdasági tevékenység folytatása. A felperes sem vitatta a gazdasági társaságokkal való szoros együttműködést, az egyes mezőgazdasági tevékenységek közötti átfedéseket. Az alperes nem tudott olyan jogszabályi rendelkezést megjelölni, amely a más gazdasági szereplőkkel való együttműködést általános jelleggel kizárná, a mezőgazdasági tevékenység folytatását kizárólag a kérelmező saját, személyes munkájához kötné. A termékértékesítés kifejezetten a Kft. részére történt meg, ugyanakkor amennyiben az piaci áron történik, a kockázat kizárását szintén nem jelentheti, hisz a termelő piaci áron másnak is értékesíthet. Ennélfogva önmagában ez a körülmény nem igazolja az együttes feltételek fennállásának hiányát.

A felperes az alperes által feltárt tényállásból egyértelműen megállapítható módon mezőgazdasági tevékenységének végzésekor megbízást a Kft.-én kívül egyéb mezőgazdasági vállalkozóknak is adott. Annak megítéléséhez, hogy a Kft.-vel való együttműködés mennyiben volt ebben a tekintetben kockázatkizáró hatású annak megállapítása szükséges, hogy a termelési folyamat egészét tekintve milyen jelentőségű munkákra adott a felperes megbízást a Kft. számára. Az alperes határozatából azonban a szükséges adatok megnyugtatóan nem állapíthatók meg, az alperes pusztán a tevékenységek összemosódására hivatkozott, konkrét, tételes elemzést nem végzett. A Kúria ezért az alperes számára adott indokolást annyiban pontosítja, hogy az alperes olyan tartalmú jogszabályoknak megfelelő döntés meghozatalára köteles, változatlan tényállás mellett, amelyben kellőképpen indokolt módon, az egyes

egyéb mezőgazdasági vállalkozóknak adott megbízások termelési folyamatban betöltött elenyésző vagy releváns súlyának tételes értékelése, mint a saját kockázatot kizáró körülmény értékelése alapján állapítja meg az együttes feltételek fennállásának hiányát vagy meglétét.

Helyesen írta elő az új eljárásra nézve a Fővárosi Törvényszék, hogy az igazolás csak akkor tagadható meg, ha a felperes a saját nevében ténylegesen semmiféle tevékenységet nem végez, továbbá, hogy saját őstermelői tevékenysége kockázat nélküli, személyes kockázatot nem vállal. Arra is helytállóan hivatkozott, hogy a határozat indokolásából ki kell derülnie, hogy az alperes a döntésénél mit, milyen súllyal értékelt, mely bizonyítékot, nyilatkozatot, mennyiben és milyen oknál fogva hagyott figyelmen kívül.

Mindezek alapján helyesen jutott a Fővárosi Törvényszék arra a következtetésre, hogy az alperesi határozatot hatályon kívül kell helyezni, és az alperest új eljárásra kell kötelezni. A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság jogerős ítélete érdemben nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okokból, ezért azt a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria az alperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére.

A bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján a felülvizsgálati eljárási illetékét az alperes teljes személyes illetékmentessége folytán az állam viseli.

Budapest, 2014. április 22.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ákos s.k. előadó bíró, Dr. Szecskó József s.k. bíró